

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Nurmijärven kunnanhallitus 6.3.2023 §28

Päällystyskohteiden toteuttamisohjelman hyväksyminen vuodelle 2023

Nurmijärven kunnanhallitus päätti kokouksessaan 13.2.2023 §25 käyttää otto-oikeuttaan Teknisen lautakunnan 26.1.2023 §3 tekemään päätökseen liittyen päällystyskohteiden toteuttamisohjelmaan. Kunnanhallitus päätti asiasta 6.3.2023 §28 muuttaen Teknisen lautakunnan päätöksen vastaamaan viranhaltijoiden laatimaa päätösesitystä:

” Kunnanhallitus päättää hyväksyä ohjeellisesti liitteen mukaisen päällystyskohteiden toteuttamisohjelman vuodelle 2023.

Kunnallistekniikan päällikkö oikeutetaan tekemään tarpeellisia täsmennyksiä ja muutoksia päällystyskohteiden toteuttamisohjelmaan määrärahavaltuuksien puitteissa.”

Taustatiedot

Suomessa on kolmen tyyppisiä teitä

- Valtion maantiet, joissa tienpitovastuu on valtiolla
- Kunnan kadut, joissa tienpitovastuu on kunnalla
- Yksityistiet, joissa tienpitovastuu on tiekunnan osakkailla

Tienpitovastuulla tarkoitetaan mm. tien rakentamista, kunnossapitoa, parantamista ja vahingonvastuuta.

Valtion maantie voi sijaita asemakaavoitetulla alueella tai sen ulkopuolella, samoin yksityistie. Kunnan katu voi sijaita vain asemakaavoitetulla alueella. Toisin sanoen, asemakaavoitus ei määrittele valtion tien tai yksityistien asemaa tai tilaa.

Mikäli kunta päättää ottaa valtion maantien tai yksityistien asemakaavoitetulla alueella kunnan kaduksi, niin tämä tapahtuu MRL §86.3 mukaisella kadunpitopäätöksellä, jonka saatua lainvoiman valtion maantie tai yksityistie lakkaa ja kaikki tienpitäjän velvoitteet ja oikeudet siirtyvät kadun tienpitovastuulliselle, eli kunnalle. Samalla alkavat Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetussa laissa tarkoitettut velvollisuudet.

MRL §86.1 mukaan kadunpitovelvollisuus alkaa, kun asemakaavan mukaisen toteutuneen maankäytön liikennetarve sitä edellyttää eikä kadun rakentamisesta kunnalle aiheutuvia kustannuksia ole pidettävä kohtuuttomina kadun rakentamisella tyydytettävään liikennetarpeeseen verrattuna. Tämä tarkoittaa kunnan kannalta kadun haltuunoton, tarvittavan suunnittelun ja rakentamisen ylläpidon velvollisuuden alkamista. Yksityistien osalta tämä ei tarkoita automaattista yksityistien lakkaamista, tienpitovastuun siirtymistä tai maa-alueen omistuksen siirtymistä. Kaikista edellä mainituista asioista on sovittava kunnan ja tiekunnan/osakkaiden kesken. Tiekunta voi tällaisessa tapauksessa halutessaan myös jatkaa tienpitoa, pelkkä kunnan tahtotila ei ole määräävä, ellei asiaa toteuteta esim. pakkolunastuksen kautta. Ennen kuin edellä kuvatut vastuut ja oikeudet siirtyvät, kunta ei esimerkiksi saa tehdä mitään kunnossapito- tai rakentamistöitä tiealueella ilman tienpitovastuullisen, eli tiekunnan (oikeushenkilö) tai tieosakkaiden lupaa.

MRL §86.1:n mukainen tienpitovelvollisuuden alkaminen onkin vain prosessin ensimmäinen vaihe kohti tienpitovastuun siirtymistä. Tienpitovastuu siirtyy vasta kadunpitopäätöksen tekemisellä. MRL §94 & §95 määrittelevät myös yksiselitteisesti, että katualueen haltuunotto edellyttää myös kiinteistönmuodostamislain mukaisen kiinteistötoimituksen käynnistämistä.

Nurmijärven kunnan lähivuosien päätökset yksityisteiden suhteen

Kunnanhallitus on päättänyt 6.5.2019 hyväksyä yksityisteiden hankesuunnitelman jatkovalmistelun pohjaksi ja että hoitosopimusten piirissä olleiden yksityisteiden hoitosopimukset lakkaavat viimeistään 1.5.2020.

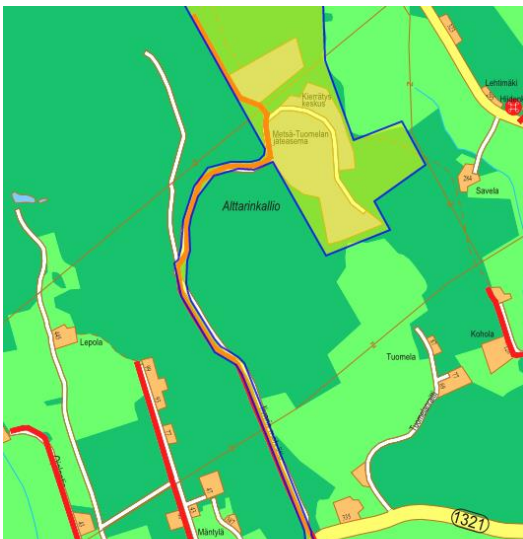
Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 22.4.2020, Kunnanhallituksen 6.4.2020 esityksestä, Nurmijärven kunnan yksityisteiden avustamisehdot. Ehdot perustuvat vuotuiseseen rahalliseen avustamiseen. Kunnan suorittama kunnossapito tai kaluston lainaus on katsottu olevan yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista ja sitä voisi tulkita kielleyksi vapailta markkinoilla toimimiseksi.

Kunnan ylimmät viranhaltijat, sekä luottamushenkilöt ovat toistuvasti kertoneet ja muistuttaneet, että kunta avustaa yksityisteitä vain rahallisesti ja yhdenvertaisesti. Kunta on tarjonnut tiekunnille vain tiehöylä- ja tierumpujen sulatuspalveluita erillistä maksua vastaan.

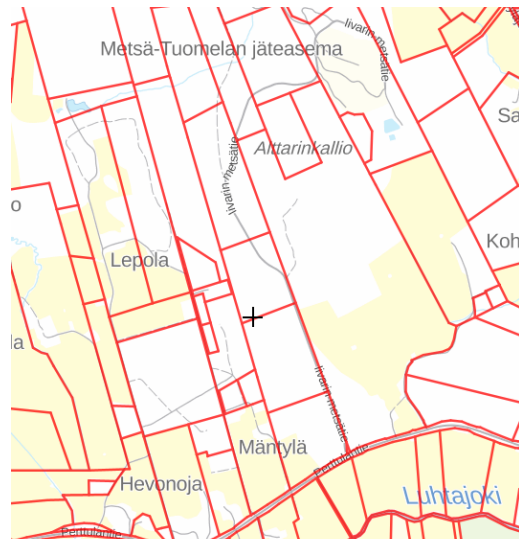
livarin metsätien nykytilanne

livarin metsätie on yksityistie, joka sijaitsee 2013 lainvoiman saaneen asemakaavan alueella. Tien osalta ei ole tehty tiekunnan osakkaiden tai tiekunnan kanssa sopimusta tienpitovastuun siirtämisestä, eikä maanomistuksen siirtämisestä.

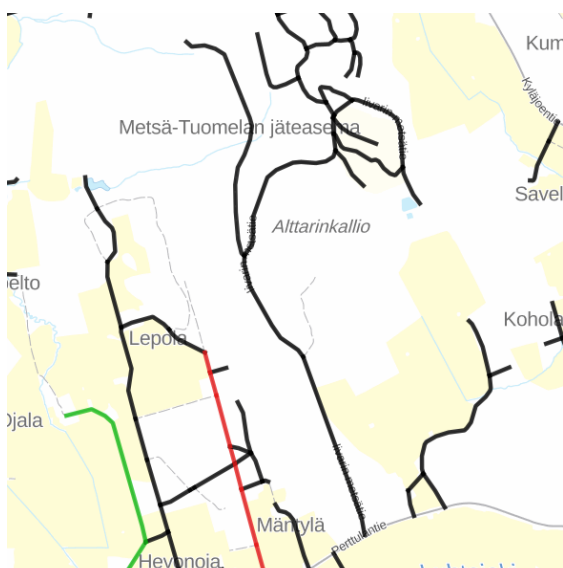
Karttaotteet livarin metsätieltä

Kuva 1, Karttaote Nurmijärven karttapalvelusta, yksityistiet merkitty punaisella

Kuva 2 Karttaote maanmittauslaitoksen karttapalvelusta, livarin metsätie kulkee usealla kiinteistöllä, eikä tiealuetta ole lohkottu kunnan omistamaksi katualueeksi

Kuva 3, Karttaote Väylän yksityistiekarttapalvelusta, järjestäytymättömät yksityistiet merkitty mustalla

Johtopäätökset

Edellä kuvattujen päätösten, karttaotteiden ja lakien perusteella livarin metsätien tilanne on seuraava.

- livarin metsätie on yksityistie, joka sijaitsee 2013 lainvoiman saaneella asemakaava-alueella.
- livarin metsätien osalta ei ole tehty kadunpitopäätöstä, kunnan viranhaltija on vahvistanut tämän kirjallisesti jo kesäkuussa 2021
- Tie kulkee usean yksityisessä omistuksessa olevan kiinteistön alueella
- livarin metsätien tiealuetta ei ole lunastettu kunnalle, eikä MRL §94-95 mukaista kiinteistötoimitusta ole käynnissä
- Kunta ei hoida yksityisteitä, vaan tukee niitä rahallisesti, tämän ehtona on mm., että tiekunta on aktiivinen ja tiekunnan tiedot ovat ajan tasalla viranomaisten tietojärjestelmissä (YTL ehdot).

livarin metsätie on kiistatta asemakaava-alueella sijaitseva yksityistie, eikä kunnan lainvoimainen avustusjärjestelmä tunne poikkeuksia yksityisteiden tukemisessa sijainnin tai asemakaavan vaikutusten osalta.

Tämä livarin metsätietä koskeva tilanne on tuotu viranhaltijoiden tietoon toukokuussa 2021 ja siitä on muistutettu useampaan kertaan mm. 7.10.2021 Teklan kokouksessa, 21.12.2021 sähköpostilla tekniselle johtajalle, 27.3.2022 sähköpostilla kunnallistekniikan päällikölle, 15.8.2022 sähköpostilla kunnallistekniikan päällikölle ja tekniselle johtajalle, 30.9.2022 sähköpostilla kunnallistekniikan päällikölle. Viranhaltijoilla on ollut mahdollisuus ryhtyä korjaamaan aiempia kyseisen yksityistien haltuunotto-prosessin ja kaduksi muuttamisen laiminlyöntejä, mutta muistutuksista huolimatta olemme ajautuneet ristiriitaiseen tilanteeseen.

Nurmijärven alueella on lähes kolmekymmentä vastaavaa yksityistietä, jotka ovat asemakaava-alueella. Teistä on toimitettu luettelo kunnallistekniikan päällikölle syksyllä 2022 ja hän on vahvistanut, että asiaa selvitetään. Myös näiden teiden osalta tulee kunnan tehdä suunnitelma niiden tulevaisuudesta ja veloittaa kaikki 1.5.2020 jälkeen toteutuneet tienpidon kustannukset kyseisiltä yksityisteiltä. Mikäli livarin metsätien tienpidosta vastaisi kunta, tulisi näitä noin 30 yksityistietä kohdella yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti ja tienpito tulisi toteuttaa näilläkin teillä poikkeuksetta kunnan toimesta.

Viranhaltijoiden kunnanhallitukselle antama tieto ja peruste siitä, että muodostunut liikennetarve tien käyttöön olisi määrittävä asia, on harhaanjohtava ja virheellinen. Liikennetarpeita on monenlaisia ja jos pelkkä liikennetarve olisi ainoa peruste kadunpitovelvollisuuden siirtymiseksi kunnalle, olisi kunnalla melko paljon enemmän teitä hoitovastuullaan. Olisi väärin, että viranhaltijoiden toiminnan tai laiminlyöntien takia ajaututaan tilanteeseen, jossa yksityisteitä kohdeltaisiin eriarvoisesti ja lainvastaisesti.

livarin metsätien kaava on ollut lainvoimainen noin 10 vuotta, eikä ole millään tavoin perusteltua, että siirtymä yksityistiestä kunnan kaduksi olisi voinut kestää näin pitkään. Kunta voi vastata nykyisen lainsäädännön ja valtuuston päätöksen perusteella kadunpidosta yksityistiellä vain hetkellisesti MRL § 86.1 mukaisen liikennetarpeen muodostuttua, käytännössä kadunrakentamiseen vaaditun ajan. Kadunrakentamisen päätteeksi pitää tehdä viipymättä kadunpitopäätös, jolla vastuut siirtyvät ja yksityistie lakkaa. Tämän hetken tilanne livarin metsätiellä on laiminlyöntien takia ristiriitainen, eikä vastaa lainsäädännön määrittelemää tilaa.

Vaatimukset kunnanhallituksen 6.3.2023 §28 päätöksen osalta.

Koska Nurmijärven kunnanvaltuusto on päättänyt, että yksityisteitä avustetaan lain ehtojen mukaisesti vain rahallisesti ja koska livarin metsätie on yksityistie, vaadimme kunnanhallituksen 6.3.2023 §28 päätöstä muutettavan Kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston aiempien päätösten, Maankäyttö ja rakennuslain, Yksityistielain ja Lain eräiden alueiden kunnossapidosta määräysten mukaiseksi. Tämä tapahtuu helpoiten peruuttamalla kunnanhallituksen 6.3.2023 tekemä §28 päätös ja vahvistamalla Teknisen lautakunnan 26.1.2023 tekemä päätös.

Kiinnitämme kunnanhallituksen huomiota myös päätösesitykseen ja sen kirjoitusasuun. Kunnanhallitus on päättänyt asiasta esityksen mukaisesti ohjeellisesti, joten kuntalain mukaista hallintopäätöstä ei ole tarkalleen ottaen edes syntynyt. Lisäksi esitystekstin ja päätöksen mukaan kunnallistekniikan päällikölle on annettu mandaatti muuttaa päätöksen sisältöä täysin omavaltaisesti, eli mikään päällystysohjelman sisällöstä ei ole viranhaltijoita sitovaa. Tämänkaltaisen muutosoikeuksien rajoittamaton varaaminen on kunnallisten päätöstoimielinten toiminnan halventamista, tähän puututtiin jo 26.1.2023 Teknisen lautakunnan kokouksessa.

Edellisten lisäksi kunnanhallituksen tulee antaa viranhaltijoille ohjausta, jotta asemakaavoitetuilla alueilla sijaitsevien yksityisteiden tilanne saadaan kuntoon ja lainsäädännön mukaiselle tasolle kunnanhallituksen tai katuasioissa toimivaltaisen lautakunnan määrittelemässä aikataulussa.

Pepe Perkiö

Teknisen lautakunnan puheenjohtaja

Jerry Latva

Kunnanvaltuutettu, Teklan vara-pj.

Juuso Jaakola-Siimes

Kunnanvaltuutettu, Teklan jäsen

Minna Jokinen

Varavaltuutettu, Teklan jäsen

Tommi Lehtimäki

Kunnanvaltuutettu, Teklan jäsen

Esa Lahtela

Diplomi-insinööri, kunnan jäsen

Yhteyshenkilö/prosessiosoite:

Pepe Perkiö

Kirkkotie 845

01900 Nurmijärvi

pepe.k.perkio@gmail.com

p. 050 302 3358